

POSTANOWIENIE

23 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 23 lipca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa [...] Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu
Inwestycyjnego Zamkniętego w W.
przeciwko M. D. i B. D.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej M. D. i B. D.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z 9 listopada 2022 r., I ACa 1236/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanych na rzecz powoda kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od doręczenia pozwanemu odpisu niniejszego postanowienia, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna

jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do przytoczonych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołali się na oczywistą zasadność skargi w części co do rozstrzygnięcia zasądzającego od nich na rzecz powoda kwotę 39 733 zł. Skarżący stwierdzili, że istnienia tej wierzytelności powód nie udowodnił, przy czym wierzytelności w tej części nie obejmuje domniemanie płynące za art. 71 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Odwołując się do treści zarzutu sformułowanego w ramach podstaw kasacyjnych zaznaczyli, że żądanie pozwu obejmowało kwotę 479 733 zł, a hipoteka zwykła zabezpieczająca wierzytelność opiewa na kwotę 440 000 zł. Domniemanie nie obejmuje brakującej kwoty 39 733 zł, a jednocześnie istnienie tej wierzytelności nie zostało w procesie udowodnione, stąd co do kwoty 39 733 zł, powództwo podlega oddaleniu, co nie wymaga dalszego wyводу.

Ponadto skarżący powołali się na występujące w sprawie zagadnienie prawne, które przedstawili w formie pytania: „czy warunkowe wypowiedzenie umowy kredytu pod warunkiem dokonania przez kredytobiorcę zapłaty raty kapitałowo-odsetkowej w określonym terminie jest skuteczną i ważną czynnością prawną?”. Opowiedzieli się za koniecznością rozstrzygnięcia rozbieżności interpretacyjnych występujących w orzecznictwie w związku z oceną sformułowanego przez nich zagadnienia. Jednocześnie zaznaczyli, że skarga kasacyjna powinna być przyjęta do rozpoznania również ze względu na istnienie potrzeby wykładni przepisów prawa wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych, a to art. 89 k.c. w kontekście możliwości wypowiedzenia umowy kredytu z zastrzeżeniem warunku. Wątpliwość ta w formie zarzutów podnoszona była przez skarżących w apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie, lecz przedstawiona tam argumentacja nie spotkała się z akceptacją Sądu Apelacyjnego Katowicach.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga zidentyfikowania problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to zarówno charakter rozpoznawanego roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Problem sformułowany przez skarżących nie ma cech zagadnienia prawnego w znaczeniu scharakteryzowanym wyżej. Kwestia dopuszczalności i skuteczności wypowiedzenia umowy oświadczeniem o takiej treści, jakie skierowane zostało do pozwanych jest już w orzecznictwie Sądu Najwyższego rozstrzygnięta. Sąd Najwyższy opowiedział się za skutecznością warunkowego wypowiedzenia umowy kredytowej z uwzględnieniem konieczności badania postanowień konkretnej umowy. Za dopuszczalne uznał też zastrzeżenie, że dokonanie pewnych czynności przez dłużników spowoduje bezskuteczność wypowiedzenia umowy, mimo że jest ono jednostronną czynnością prawną. Sąd Najwyższy zwrócił uwagę na konieczność badania okoliczności sprawy z uwzględnieniem charakteru umowy i czynności podjętych przez wierzyciela w stosunku do dłużnika, zanim takiego wypowiedzenia dokonał. W orzecznictwie utrwalaony jest pogląd, że wypowiedzenie umowy nie powinno być czynnością nagłą i zaskakującą dla dłużnika (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 8 września 2016 r., II CSK 750/15, z 27 listopada 2019 r., II CSK 723/18, z 15 maja 2023 r., II CSKP 489/22). Skoro zagadnienie przedstawione przez pozwanych zostało już rozważone przez Sąd Najwyższy, to nie można przypisać mu cechy nowości w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Należy również zauważyć, że w uzasadnieniu wniosku skarżący połączyli dwie przesłanki instytucji tzw. „przedsądu” w ten sposób, że przedstawili podobne argumenty, jako mające przemawiać za wystąpieniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz za potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Niemniej, samo przytoczenie wyroków sądów powszechnych i rozstrzygnięć wydanych przez Sąd Najwyższy, ujawniających istnienie odmiennych poglądów co do dopuszczalności warunkowego wypowiedzenia umowy kredytu, nie może zostać ocenione jako odpowiadające skutecznemu wykazaniu przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Skarżący nie uzasadnili swoich twierdzeń argumentami mogącymi skutecznie dowieść, że na tle wykładni i zastosowania art. 89 k.c. w innych sprawach, lecz w tożsamych okolicznościach faktycznych i przy zastosowaniu tożsamych przepisów, doszło do wydania przez sądy skrajnie różniących się od siebie rozstrzygnięć.

Ponadto, skarżący nie zarzucili wadliwości w zakresie ustaleń Sądów *meriti* i zaakceptowali stan faktyczny odtworzony przez nie w toku postępowania dowodowego. Nie podnieśli również, że ówczesny kredytodawca nie dochował postanowień umownych, zaskakując skarżących nagłym wypowiedzeniem umowy, które to zachowanie byłoby sprzeczne z prokonsumenckim charakterem konstrukcji warunkowego wypowiedzenia umowy, umożliwiającym zapobieżenie ciężkim dla nich skutkom w postaci chociażby natychmiastowej wymagalności zobowiązania i zagrażającego im postępowania egzekucyjnego. Analiza motywów pisemnych wyroku Sądu drugiej instancji prowadzi również do wniosków, że skarżący powielili w skardze argumentację przedstawioną w toku postępowania apelacyjnego, próbując przypisać skardze kasacyjnej rolę środka zaskarżenia umożliwiającego kolejne z rzędu rozpoznanie kwestii już należycie przez Sądy *meriti* rozważonych.

Skarżący nie przedstawili szerszego uzasadnienia „oczywistości” ich skargi kasacyjnej. Sposób skonstruowania wniosku w odniesieniu do naruszenia przepisu art. 71 u.k.w.h. nie uwypuklił żadnego „rażącego” naruszenia przepisów prawa materialnego, które mogłoby świadczyć o wydaniu przez Sądy jawnie niesprawiedliwego rozstrzygnięcia w tej sprawie. Zapoznanie się z uzasadnieniem wyroku Sądu Apelacyjnego pozwala wywieść, że Sądy wyczerpująco rozważyły

materiał dowodowy, biorąc pod uwagę, iż powód już na etapie inicjowania postępowania sądowego uzasadnił, że dochodzona pozwem kwota mieści się w zakresie wierzytelności nabytej w drodze umowy cesji. Umowa cesji objęła bowiem nie tylko oznaczony nominalnie „kapitał”, lecz także odsetki i inne świadczenia uboczne, z którymi skarżący zalegali względem pierwotnego wierzyciela. Skarżący pominęli w uzasadnieniu wniosku ustalenie Sądów *meriti*, z którego wynika, że poza hipoteką zwykłą w kwocie 440 000 zł, wierzytelności z umowy kredytowej, którą zawarli z poprzednikiem powoda zabezpieczone są hipoteką kaucyjną do kwoty 220 000 zł, a zatem zasądzona od nich kwota oczywiście mieści się w granicach zabezpieczenia ustanowionego na nieruchomości. Dlatego ze względu na jedynie szczątkową wypowiedź skarżących, dotyczącą spełnienia przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., wniosek w tej części w podobny sposób nie mógł wywołać skutku w postaci przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania – art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 2 pkt 7 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za radców prawnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1935), orzeczono jak w postanowieniu.

[SOP]

[a!]